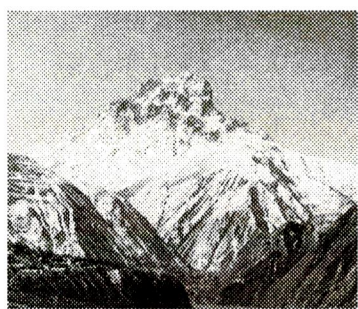

Чехи Гъалибвилин сувар мубаракрай!

Газет 2001-йисан
ноябрдилай акъатзава

Эренлардин СЕС

РД - дин Докъузпара райондин общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета Докузпаринского района РД.

№19 (845) 9-май, арбе, 2018-йис. Газетдин са экз. къимет киоскрай - 10 манат

Гъурметлу Ватандин Чехи дяведин ветеранар, фронтдин далу пата зегъмет чӀугурбур ва райондин агъалияр!

Квез советрин халкъди Ватандин Чехи дяведа чӀехи Гъалибвал къачурдалай инихъ 73 йис тамам жезвай экуь сувар мубаракрай!

Гъалибвилин йикъа чи риклер зурба шадвилин гъиссерив ацӀурзава. Гъа са вахтунда ам къазанмишайбурун, Ватан патал чанар къурбанд авурбурун тӀал чи риклера секин жезвач. Къенин йикъан ислягъвал советрин аскердин ян тагудай къастуни, Ватандал сергъятсуз къадарда ашукъвили, руьгъдин зурба къуватди арадал гъана, къазанмишна ва къени ам мягкемдиз хуьзва. Гъалибвилин Югъ – Вири несилрин садвилин югъ я. Алай вахтунда жуван халкъдин тарих хуьн ва ам чирун гзаф важиблу я. Чехи Гъалибвилин ирсдарар хуьн – къакъан намуслувилин кар я. Чехи бубайрин игитвилин тарих чан алаз ва са къусни къащур тавуна хуьн чи буржи я. Ватандин аслу туширвал патал чанар къурбанд авурбуруз мидаим баркалла! Абур чи риклера амукъда!

Къенин йикъан гъакъикъатда чӀехи несилди чӀугур къван хажалатар, инсансузвилин синагъар «жуван хамуналди гъисс авун» чаз четин я. Фикир це садра, немсерихъ дуьньяда виридалайни хъсан танкарин, бомбардировщикрин, минометрин чешнеяр авай. Европада вири санайиди фашистрин техникадал алахъна къвалахзавай. Немсерин дяведин зурба улакь советрин аскердин викӀегъвили ва жуьрэтди, халкъарин мягкем дуствили, кӀеви ватанпересвилин ерийри тергна. Чи чӀехи бубайриз чизвай абуру чпин дидеяр, папар, аялар къутармишзавайди. Гъавилай Ватан хуьн патал чанарни къурбанд ийизвай. Чун гъалиб хъана, вучиз лагъайтӀа, чи аскерди гранат гъиле аваз душмандин танкунал гужумна, вучиз лагъайтӀа, хирер хъанвай аскерри дяведин чуьл гадарнач. Гъатта чпин яракьрин суьрсет акъалтӀайла, чи аскерри душман къундахдалди ягъиз хъана, летчикри чпин самолетар душмандин самолета акъурна, радистри хабарар гузвай: «ЦӀай жувалди къачузва». Чун гъалиб хъана,

вучиз лагъайтӀа, машинистри пуд суткайралди ял ягъун ва ахар авачиз эшелонар тухузвай. Рабочийри ичӀи чкайрал станокар эцигиз, вахчузвай, ахпа къвалахдик къил кутазвай. Вучиз лагъайтӀа, дишегълийри жегълийри чпиз каш гузвай, амма фронт недай-хъвадай суьрсетдалди таъминарзавай. Чна фронтдин далу пата хъайи зегъметчийрин, чкӀанвай уьлкве харапӀайрин дундай ахкъудайбурун зегъметдин къегъалвилер рикӀел хкизва. Чна женгерин чуьллера къейбурун экуь къаматдин вилик, къилер агъузна, икрамзава. Баркалла, Квез! Куь женгерин нетижайри, къегъалвилери чаз ислягъ девирар кечирмишдай мумкинвилер гана. Куьне дуьнья фашизмдин милли тӀегъуьндикай, миллетбазвиликай хвена. Гъалибвал къазанмишунин крарик шерик хъайи Квехъ чанарин мягкем сагъламвилер, гъиле къунвай крара гъар са рекъай агалкъунар хъурай! Чехи Гъалибвилин сувар мубаракрай!

А. М. АЛИСКЕРОВ,
«Докъузпара район» МР-дин Къил

Къилин редактордин гаф

Гуьрметлу газет келзавайбур! За квез Чехи Гъалибвилин – 9-майдин югъ тебрикзава. Ам, са шакни алачиз, чи халкъарин Гъалибвал я. Ватандин Чехи дяведа къазанмишай гъалибвили чи гъкуматдин тарихда важиблу чка къунва: ада Советрин Союздин халкъар терг авуникай ва лувилликай азадна, дуьньядин халкъарин арада садлагъана СССР-дин кесер мадни хкажна. Фашистрин Германия ва адан союзникар кулварунин карда СССР-ди къилин роль къутъвана.

Фашизмдин винел гъалибвал къачунин карда ни лап чехи пай кутунватла, 73 йис идалай вилик садни шаклу тушир. Икъван гагда а Гъалибвал гъич са гъкуматдини вичин къвачихъ гилигзавачир. Амма чи аямда США-ди ва Европадин са бязи гъкуматри, гуя фашистар чпи магълуб авунва лугъуз ва гъалибвал къазанмишайбур чеб я лугъуз, идан бинедаллаз гъар жуьредин кинояр ва компютердин къугъунар акъуднава. Эхиримжи вахтара абурун гафарихъ ягъанвай, Ватан, халкъ ва жуван тарих маса ганвай хаинар пайда хъанва. Абуру гъакъикъат терсина къалурзава.

Агъадихъ за чи Чехи Гъалибвилликай дуьньяди лагъанвай гафар чешнедиз гъанва.

«...Союзникар фашистрин беябурчи лувилликай анжах игитвилелди дурум гайи Советрин Союзди къутармишна...», - К. Хелл,

1934-1944-йисара США-дин гъкуматдин госсекретарь;

«...Гитлера Россиядиз гайи хътин гзаф пис ва регъимсуз зарардин хура гъич са гъкуматдивайни акъвазиз жедачир. Амма Советрин Россияди неинки дурум гана ва гъаки зараррикай ам вич-вичел хтана ва ада фашистрин армиядиз дуьньяда гъич са армиядивайни тежедай хътин гужлу ягъунар къуна...»

Урусрин винизвилин женг тухунин жуьрэтлувили, советрин дяведин илимди ва советрин генералрин лап хъсан регъбервили фашистрин гъкуматдин залум къуват кулварнавай...

Советрин армиядила гъейри, Гитлеран дяведин улакьдин къаскъан хадай хътин мад са къуватни авачир...

Гъа урусрин армияди фашистрин дяведин улакьдай ратар акъудна...», - Уинстон Черчиллан рахунрай чуллар, 1943-1944-йисар.

«1942-йисуз США еке мусибатдин къурхудик квай, гъавилияй америкавийри и гъакъикъат рикелай алуд тавурай! Эгер Советрин Союздивай вичин фронт хуз хъаначиртла, немсериз Великобритания къадай мумкинвал жедай. Абурувай гъакини Африка къаз жедай ва ик хъанайтла, абурувай Латинский Америкада чпин плацдарм туькуьриз жедай...», - Е. Стеттиниус, США-дин гъкуматдин госсекретарь.

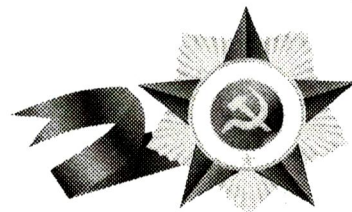
«...Дяведин чехи пландин фикирдалди... урусрин армияри душмандин аскерар ва яракъар, санлай къур амай сад хъанвай миллетрин 25 гъкуматдилаини гзаф тергзавай ачух делилдикай катун четин кар я...», - 1942-йисан 6-майдиз США-дин президент Ф. Рузвельта генерал Д. Макартураз кхъей телеграммадай чулук.

Жуван тарих рикел хуьх ва жуван ата-бубайрин Гъалибвал садавни къапуриз тамир! Гъалибвал ва чи гележег патал абуру чпин чанар къурбандна. Гъавилияй а югъ гъар са ватанперес россиявидиз Паки хъун лазим я.

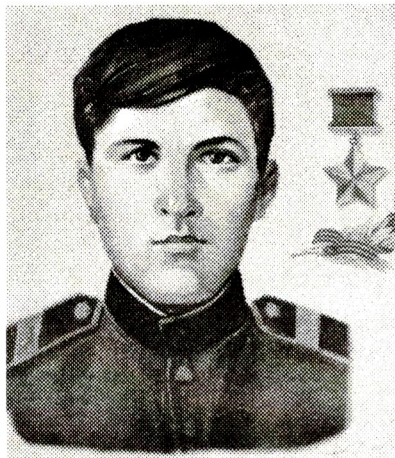
Шихнесир КЪАФЛАНОВ

Ватан хвейибуруз

Ивидалди кхъейбур бахт,
Муьтлуьгъайбур тлурфанар.
Буржлу я Квез ажайиб вахт,
Ислягъвилин девранар.
Гунагъ квачир куьрпейраллай
Хирерни квез акуна,
Харапайриз дуьнмиш хъайи
Хуьрерни квез акуна.
Сузадаллаз ахвар тавур
Йиферни квез таниш я.
Стха кьейи ваха атлай
Киферни квез таниш я.
Таниш я квез заланвилехъ
Галаз чехи жуьрэтни,
Куь гъунарриз гузва элди
Икрамдалди къиметни.
Сталинград, Севастополь
Гуьмбет я квез эбеди,
Гуьлдан хътин рухвайрикай
Кьиса кхъей уьлкведи.
Квез баркалла, рехъ фейибур
Балкандаллаз ажалдин!
Рагъ авай югъ хгунай чаз,
Шад хуьруьнай аялдин.
Дуьньядик мад гъалаба ква,
Къенвач къурху дяведин.
Цийи тварар алаз ханва
«Гитлерар» мад вяледи.
Бязибур куьачунвач тарс
Чле акъур лашарай,
Мад дяведин далдам гатаз,
Акъатзава хамарай.
Рикел хуьрай: им Зоядин,
Мересьеван ватан я!
Буьркюь касдиз экв кландайвал,
Азадвал чаз масан я.
Рикел хуьрай: ганвач чанар
Миллионри гъавая,
Чи къастуни, чи къудратди
Нурламишда и дуьнья.
Чулав леке гъич веледри
Гъич бубайрин турарал.
Бубайрин пак тварар жела
Ислягъвилин варарал.
Нагагъ чулав югъ хъайитла,
Мерд бубайрин векилар
Цизни гъахъда, цизни фида
Дуьнья хъийиз жегъилар!

Гъалибвал къачур женгер

Мирза Велиев

1940-йисуз душман Гитлер кыле аваз Германиядин вермахтдин кылиин штабда, СССР-дин уьлкве са гъвечИ муьгълетда чилин винелай квадардай ва халкъ кърмишдай фикирдин са шумуд план гъазурна акъалтIарна. Ингъе абур: 1) план «Барбароса»- СССР кунин (1941-1945 йисариз талукъ тир); 2) план «Тайфун»-Москва шегъер къачунин (1941 йисан 30-сентябрь- 1942-йисан 20-апрель); 3) план «Северное

сияние»-Ленинград гъалкъадиз къачунин (с 10 июля 1941-йисан 10-июль 1944-йисан 9-август) 4) план «Блау» ва план «Брауншвейг» - Сталинград кукIварунин (1942-йисан 17-июль – 1943-йисан 2-февраль); 5) план «Цитадель»- Курскдин гъалкъада ягъунар кунин (1943-йисан 5-июлдилай 23-августдалди кыле фейи, тарихда тахбай хътин танкарин дяве); 6) план «Эдельвейс»-Кавказ кунин.

Москвадин кIаник ягъунар (1941-1942 йисар)

Хаирбег Заманов

1941-йисан сентябрдин эхирда Гитлеран чапхунчияр (Москвадивай 30 километрдин яргъа) акъвазна, чаз мукъва хъанвай. Абуру чи меркез кукIварун фикирда къуна, «Тайфун» тIвар алай дяведин план гъазурна. Иниз гадарнавай немсерин къшунрин къадар са шумуд сеферда Яру Армиядин къшунрилай гзаф тир. Душмандин хура акъвазунин план туькIуьрун Георгий Жуковал тапшурмишнавай. Ада пуд фронтдикай «Западный» тIвар алай са фронт гъазурна, саки 7 вацран муьгълетда Москва шегъердин кIаник къати женгер

тухвана, душмандин къшунривай чеб къулукъ чIугъаз хгана. Москвадин мулкара кыле фейи са женгина, Яру Армиядин 2 миллион аскерди чпин чанар къурбандна. Нетижада Яру Армиядин алакьунрикай, къеггал рухвайрикай дуьньядиз хабар хъана. Москвадин кIаник кылиин «Центр» тIвар алай душмандин къшунар магълуб хъунин себебди, 26 уьлкведикай ибарат тир «антигитлеровская коалиция» тешкилуниин бине эцигна. Гъа инал душмандин кылиин къуватар буш хъана.

Ленинград гъалкъада (1941-1944 йисар)

Агъабег Агацарский

1941-йисан сентябрдин вацра Гитлеран къшунри Ленинград шегъер гъалкъада тунвай. Гъисабай са гъвечИ муьгълетдилаи ленинградвийриз недай-хъвадай суьрсет амуькнач. Тарихдин деллрай тестикъ тирвал, каша гъатнавай ленинградвийр кишдер, кацар, къифер тIуьниз мажбур хъана. Каш-мекъ себеб яз гзаф агъалияр телеф хъана. Абурун къецепатан алакъаяр кIеви хъана. Душмандин хъ галаз женг тухудай яракъ, недай суьрсет къецепатай

гъун лап чарасуз тир. ХъуьтIуьн къаяр-мекъер себеб хъана, муркIади къунвай Ладога вирелай рехъ ачух хъана. Ленинграддиз муркIадилаи йифен вахтунда къецепатай суьрсет, яракъ дашмишунин нетижада, 900 йикъан ва йифен къене душмандин гъалкъада дурум гайи ленинградвийриз Яру Армиядин къецепатан къуватрин ва шегъер азадунин «Искра» пландин

**Ханбике
Эмирсултанова**

куьмекдалди Гитлеран вагышияр тергна, чкадин халкъ гьалкъадай акъуддай мумкинвал хъана. 1944-йисан 27-январдиз душмандин гьалкъадал эхир эцигна, Гитлеран чапхунчийр кукIварна. Алай вахтунда виликан Ленинград (гилан Санкт-Петербур) игит шегьеррин жергеда ава.

Берлин патал женгер

М а л у м
тирвал, Ватандин
Чехи дяведин
йисара кыле
фейи зурба
вакыайрикай сад
Берлин кьачуниз
талукьди я. 1944-
йисан ноябрдиз
С о в е т р и н
к ь у ш у н р и н

Генштаб немсерин меркездиз мукьва чкайрал гьужум авунин план туькьлурунив эгечIна. Гьужумдин гьерекадалди немсерин кьушунрин «А» десте барбатIун ва Польшадин мулкар тамамдаказ азад хьувун кьетIнавай. Дяведин гьерекаат Европадаин сергьятра 1-апрелдилай 1945-йисан 9-майдал кьван кыле фена. И вахтунда немсери кьур мулкар азад хьувуна ва Берлин гуьзчивилик кутуна. Берлинда кыле фейи женгинин гьерекаат Ватандин Чехи дяведин эхиримжиди, советрин кьушунри Берлин кьачурди ва Чехи гьалибвал кьазанмишайди хъана.

Февралдин юкьвара хьыз советрин кьушунрилай Берлиндихь физвай эхиримжи манийвилерай – Одердай экъечIиз алакьна. Германиядин меркездив агакьиз амайди 70 километрдилай са тIимил гзаф тир. Германиядиз рей гуз кланзавачир ва вири кьуватривди советрин гьужумдиз дурум гуз алахъзавай, амма Яру армия акъвазарун гзаф четин месэла тир. И вахтунда Шаркъ патан Пруссиядин сергьятра Кенигсбергдин кьеледал гьужум авунин гьазурвилерни кыле физвай. И гьерекаат патал Советрин кьушунри хъсан гьазурвал акунвай...

Гьалибвили кьимет

Ватандин Чехи дяведин тарих фикирдиз гьайила, Чехи Гьалибвал кьазанмишуниз шерик месэлади важиблу ва хци чка кьазва. Гьалибвал кьазанмишуниз кьимет гудайла, Ватандин Чехи дяве кыле фейи кылдин вахтариз, женгерин кьизгьин операцириз кихлингзава, са бязи тарихчийри делилрин чкадал чпин гьиссериз хуш майданар ачухиз, кьундармайриз рехъ гузва. Ватандин Чехи дяведа кьазанмишай гьалибвили, сир туш, Советрин Союзди дуьньядин халкъар миллетчивилин лукIвиликай, абур терг хьуникай хвена. Чи халкъди Чехи гьалибвал кьазанмишун патал Советрин Союзди вичин милли девлетрин пудай са пай харжна; чи 1710 шегьер таланчийри тараш-таланна, душманди чи 70 агъзур хуър харапIлухриз элкьуърна, 6 млн. яшайишдин кIвалер, 427 агъзур музей чукIурна. Дяведи чаз гайи зиянрин кьадал 4 трлн. доллардив агакьна.

Ватандин Чехи дяведа 27 миллион инсан кьурбандрин жергейра гьатна. Советрин халкъди, са шакни алачиз, зурба кьурбандвилерин, магьрумвилерин нетижада, руьгдай ават тавуна, душмандихь галаз эхирдалди дяве

чIугуна ва Чехи гьалибвал кьазанмишна. Ам вичин макьсаддив агакьдайди аннанмишай гьукуматри ахпа чаз куьмек гун кьетIна. Союзникар ахпа, геж арадал атанай.

Чи корр.

Шаир Хуьруьг Тагьйран яратмишунра Ватандин Чехи дяведин къамат

Лезги шаирар - СтIал Мусаиб, Мемей Эфендиев, Балакъардаш Султанов, Агъалар Гъажиев ва масабур – пехъи душмандин хуруз экъечIна. Абуру хайи чилин пак тир накварал чанар гана. Фронтдин далу пата амукъна, 1943-йисуз Хуьруьг Тагьйр Дагъустандин чIехи несилдин маса яшлу шаиррихъ галаз санал Гитлеран чапхунчийрикай азад хъанвай Кеферпатан Кавказдин са къадар шегъерризни хуьрериз фена. И чилерал алай агъузарни мусибат акурла, шаирдиз, немсерин лагълагъчийрин «Чна Кавказдин халкъарик къадар» лугъудай къалп гафарин къимет вуч ятIа, мад сеферда чир хъана.

Хуьруьг Тагьйран вилик иви кIвахъзавай Нальчик, санлай яна къанавдиз гадарнавай агъузурни вад виш кас къуьзуь итимрин, дишегълийрин ва гъвечIи аялрин мейитар акъвазна. И тахсиркарвилериз жаваб яз шаирди бомбаяр хъиз хъиткъиндай шиирар кхъена. «Гъайиф, Нальчик!», «Гурхана», «Ай хъана хъи, хъана», «Эхирдиз тамаш!» ва маса эсерар инсанрин сиверай сивериз фена.

Къачуз жери дерт туш им чилеривай,

Эхиз жери гуж туш им гъуьлервай!..

Хуьруьг ТАГЬЙР,
Дагъустандин халкъдин шаир

Эхирдиз тамаш

Иблисрин чIехиди, шейтIанрин буба,
Секин эллер туна вири азаба,
Алахъна вун дунья ийиз харапIа,
Гитлер, зун ви вагъшивилиз тамашна,
Вуч жедатIа килиг, эхир, яваш на.
Дуньядавай кишIер вири кIватIуна,
Абурухъ галаз гафар-чIалар садунa,
Европа саки вуна барбатIуна,
Ягъиз, рекъиз, тавур са кар амач на,
Вуч жедатIа килиг, эхир, яваш на.
Тух тежер аждагъан я вун чилервай;

Дяведин йисара вири миллетрихъ галаз санал лезги халкъдин рухвайрини рушари игитвилин чешнеяр къалурна. Валентин Эмирова, Гъасрет Алиева, Араз Алиева, Эсед Салигъова, Мирзе Велиева лагъайтIа, Советрин Союздин Игитвилин баркаллу тIварар къазанмишна. Хуьруьг Тагьйра са йикъанни, са сятдинни яргъал вегъин тийиз абурукай шиирарни поэмаяр яратмишна. «Гъавадин пагъливан» тIвар алаз Валентин Эмироваз бахшнавай поэма иллаки таъсирлуди хъана. Къад миллион кас советрин инсанрин чанар тухвай Ватандин Чехи дяведи социализмдин къурулушдин мягъкемвал, гъа жергедай яз чи идеологиядин, чи поэзиядин къудратлувал субутна. Амма лезги шииратди (поэзияди) а йисара авур игитвилиз къе бязи алимри тажуб жедай тегъерда къимет гузва. Месела, филологиядин илимрин кандидат, яхулви Абучара Гъуьсейнаева дяведин девирдин лезги поэзиядин гъакъиндай икI кхъенва: «... 1941-1945- йисарин лезги литература аваррин, къумукърин ва лакрин литературайрилай къадарсуз зайиф тир... Хуьруьг Тагьйравай а йисара лезги литературада къиметлу хътин са эсер яратмишиз хъанач». Им,

гъелбетда, гъакъикъат чир тахъун, я тахъайтIа лезги литературалар ва Хуьруьг Тагьйрал къасухдай вегъенвай буьгътен я.

Дяведин йисара Хуьруьн Тагьйран къагъриманвилин поэзияди гъафгужлу зенгини хъиз ван авуна. Адан еке лайихлувилер фикирда къуна, 1943- йисуз Советрин гъукуматди Хуьруьг Тагьйраз Дагъустандин халкъдин шаирвилин багъа тIвар ва «Зегъметдин Яру пайдах» -къве орден гана. Хайи халкъдиз ва Ватандиз вафалувал шаирди 1941-1945- йисара хъайи Ватандин Чехи дяведин вахтунда лап къизгъин ватанпересвилин гиссералди къалурна. Ада немсерин фашистрин алчах ниятар винел акъудзава, абурун мурдар крар негъзава, советрин инсанрик женгчивилин руьгъ кутазава.

Гъузурайди -
Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

Къакъудна, эл мягърумарна кIвалервай.
Эхиз жедай дерт туш им гъич гъуьлервай,
Халкъдив вичин кеспи ийиз тунач на.
Вуч жедатIа килиг, эхир, яваш на.
Халкъдин вилиз гъич акунни такIанди,
Дава техжер тIал къачурай ви чанди!
Гъахъна салаз дили-вагъши къабанди
Бустан чIурна, бегъер вири тарашна.
Вуч жедатIа килиг, эхир, яваш на.
Гъуьлдан хътин рикIер авай къудратлу
Ватандин азиз рухваяр гъайбатлу,
Уьмуьрда кIаник акат тавур далу
Красный Армиядиз фикир ганач на.
Вуч жедатIа килиг, эхир, яваш на!

1943-йис

Лезги шаирри Ватандин Чехи дядедикай кхьенвай чIалар

Хуьруьг ТАГБИР,
Дагъустандин халкъдин шаир

Гитлер вуж я?

Азиз Ватандин рухвар, рушар!
Са гъайванни жеч Гитлераз ушар:
Инсанрихъ галаз кар авайди туш,
Гъаяни намус, ар авайди туш.
Вагъши гъайванрин арада анжах
Са гъайванни жеч вичелай алчак.
Зегъердин харал я чIуру ният,
Гъаясуз, пехъи, иблис, бейгъейрат.
Бахтатар эллер ийизвай пашман,
Къачагърин къил я, инсанрин душман.
Лянетдиз лайих, тIфудин амбар,
Тапаррин дагъ я, аллуриз халкъар.
Еке аферист, виридаз малум.
Регъимсуз вагъши, залумрин залум.
Лагълагъчи тула, амалдар чиркин,
ЖаллатI я мурдар, рикIе авай кин.
Къадарсуз угъраш, гъиллебаз угъри,
Таланчи я гъам, лап кепейугъли,
Пеше я адан: шер, фитне, буюгътан.
Хъижеч дуьньяда мад ахътин шейтIан!
Хаинрин хаин, акъалтIай фасад.
Халкъдин яшайиш чIурун я макъсад,
Вафасуз намерд, ивидин лепе.
Къил атIур къасаб аялрин куьрпе.
Пехил тир къудуз, нефс къати хашал,
Гъарамзада я эл гъизвай кашал.
Ван тежедай, экв таквадай буьркъвек,
Ламарик жада ихътинбур тек-тек.
Акьулсуз ахмакъ, я гъахътин муртад.
Ислягъ инсанар тукIвадай жаллатI.
Регъуь тежедай ягъсуз я, гъелбет,
Гъар минутда ваз – виш агъзур лянет!

1941-йис

Абдул МУТАЛИБОВ

Чи армиядин гъунар

Чи къушунди чпин гъунар
Дуьньядиз ашкар авуна.
Вирибуру лугъузва къе:
«Ажеб хъсан кар авуна».
КIватI хъана чи игит халкъар,
Агакъайла и шад хабар
Хкажна яру пайдахар,
Къе чна сувар авуна.

СтIал МУСАЙИБ

Гъазур хьухъ вири

Хъана вири сад.
Ватан хуьз азад,
Гъазур хьухъ вири,
Гъам куьлуб – ири.
Фашизм ая дар,
Ам ая кукIвар.
Терг ийиз гъа – гъам,
Гатут лап тамам.
Михъиз паб – аял,
Ватан хуьз хиял,
Гъазур хьухъ вири,
Гъам куьлуб – ири!

Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

Варз ва гъетер

Пакамахъ рагъ алукIна,
Дагъди таж хъиз, кукIушдал.
Зи япухъ сес галукъна
Рахазвайла Алёша:
- Ваз минет хъуй, чатухъан,
Ви чад даим ругурай!
Захъ ава юргъа балкIан,
Са къуд леэн тукIуьра! –
Сенфиз заз чи бадеди
Варз къалурна, къецихъай,
Ам – леэн я, лагъана, -
Хкатнавай кIвачикай
Ви бубадин балкIандин,
Хайи Ватан хуьдайла,
Гъетер, руг хъиз, чкIанай
Ам йигиндиз фидайла...

1975-йис

Дяведилай гуьгъуьниз

Са гъил галачиз дяведай хтай
Бубади къуна мягкъемдиз са
карч.
Чехи гадади-къил муькуь
патай,
ГъвечIи аялри- гъар сада са
кIвач.
Рехи дидеди нагъ алаз вилел
Тумериз къазвай гагъ регъуь,
гагъ къвал.

Къуват сад ийиз алкIанвай
чилел

Хкаж хъийизвай начагъ
хъанвай кал.

Игитрин гаф

КъейитIани чун, михъиз рекьидач.
Дидейри хана, мад диде-чили
Вичин бедендик къабулзава чун,
(КIвачел залан тир суариз килиг!)
Мегер дидедин беденда бамиш
- Жедани аял?
Чаз ван хъанач гъич.

Советрин Союздин игит Эсед Салигъован гаф

«Яргъа за зи хуьзва Ватан,
Ана зи рехъ алатдач:
Карелияда къейи душман
Дагъустандин акъатдач!»

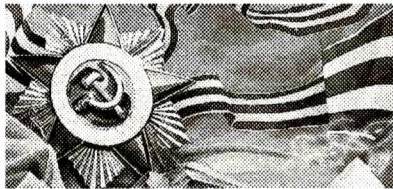
Акъвазнава чинарар
Аскерар хъиз, жергеда.
Гъар къегъалдин тIварунихъ
Цанвай къейи дяведа:
Заз гъар хуьре, шегъерда
(Гъисабдайла тарар и),
Куьз ятIани аквазва
Гзаф аваз тIварар и.
РикIик тади акатда,
Пер къачузва гъилиз за.
ЦIийи къелем бахшзава
Жуван хайи чилиз за –
Зи бубадин тIварцIихъай,
Зи халудин тIварцIихъай...

Ханбике

(мани)

Дагъустандин ишигълу гъед – Ханбике,
 Михъи я ви, экуъ я ви виждан, Бике.
 Ватан патал эцигна на чан, Бике,
 Чаз азадвал къачур къагъриман – Бике.
 Вун чи Парту Патима я, Бахтатар,
 Ви руьгъдихъ гъам гъуьндур ава, тахт ава.
 Шарвилидин, Валентинан вах я вун,
 Фашизмдин аксина- тГурфан – Бике.
 Вун ви халкъдин истеклу са руш хъана,
 Шалбуз дагъдин къакъан син – куклуш хъана.
 Вун чешне яз вирибуруз хуш хъана,
 Ви уьмуьрдал рушар я гъейран, Бике.
 Везин:
 Чи Ханбике, Чи Ханбике, Ханбике
 Тир дяведин цаяра аслан – Бике.
 Вун абурун жегъеннемдай экъечИна,
 Женнетда Квез чка хурай ман, Бике!

Азим БАГЪИРОВ,
 Усугъчайдин СОШ-дин 11-классдин ученик.

9-май

Юлдашар, къе чи ватанда сувар я,
 Азадвилин такабурлу са кар я,
 Гъукуматдин ветеранрин гъунар я,
 Къагъриманвал дагъвидиз лап ухшар я.

Гъазур я гъар сад параддиз,
 Жемятдик квазва хуш,
 Захъ галай юлдашар шаддиз,
 Къайгъудик ква, ийизва нуш.

9 лагъай май пара кIанда,
 Вилив хуьзва датIана.
 СССР-ди Рейхстагдал
 Яру пайдах хкажжна.

Ветеранар, квез мубарак хъуй,
 Къве виш йис куьн яшамиш хъуй,
 Камаллудаказ и кар авур
 Чи несилрин куьн вилик хъуй!

СПОРТ

Европадин чемпионатда Россиядин хкъагъай десте гъалиб хъана

Дагъустандин чилел сифте сеферда яз къиле фейи къуршахар къунай Европадин чемпионат чи уьлкве патал, республика патал агалкъунралди куьтягъ хъана. Къейд ийин, 27-апрелдилай давам хъайи акъажурин нетижаяр 6-майдиз къуна.

Дагъларин уьлкведин Каспийск шегъерда къиле фейи чемпионатдин нетижата Россиядин хкъагъай дестеди 8 медаль къазанмишна. Абурукай 6 медаль - къизилдинбур, 2 медаль гимишдинбур я.

Къилди къачуртIа, Европадин чемпионар Гъажимурад Рашидовакай (61 кг), Мегъамед Къурбаналиевакай (70 кг), Агъмед Гъажимегъамедовакай (79 кг), Артур Найфоновакай (86 кг), Абдурашид Садулаевакай (92 кг) ва Владислав Байцаевакай (97 кг) хъана.

Гимишдин медалар Завур Угуева (57 кг) ва Ильяс Бекбулатова (65 кг) къазанмишна.

Къейд ийин, дестейрин жергеда къвед лагъай чка

Азербайжандин хкъагъай дестеди ва пуд лагъай чкани Туьркиядин хкъагъай дестеди къуна.

Гъазурайди -
 Куругъли ФЕРЗАЛИЕВ

А. А. АДИЛОВ

И йикъара чав чулава хабар агакъна: 64 йисан яшда аваз, вичин къетген бажарагъ, яратмишунрин хатI, еришар ва ерияр фадлай машгур хъанвай художник-скульптор, РФ-дин художникрин Союздин член Агъмад Адилевич Адиллов рагъметдиз фена.

А.А.Адиллов 1954-йисуз Докъузпара райондин Миграгърин хуьре алимдин хизанда дидедиз хъана. Хуьре юкван школа, Махачкъалада художественный училище, Москвада В.Сурикован тIварунихъ галай художественный институт акъалтIарна.

Вичин алакьунар Агъмед Адилловича гъеле мектебда амаз къалурзавай. Ада миграгъви тIварван авай художникрин – Гъейбат Гъейбатован, Эмирбег Керимован рехъ давамарна. Гуьзел рангаралди чуьгунвай адан “Шалбуз дагъ”, “Гъажи-Давуд”, “Дагъдин хуьр”, “Пакаман ярар” ва маса шикилар республикадин, вирисоюздин, лувънядин выставкайрани эшигна.

Эхиримжи вахтунда ам чи тIварван авай алмирин, шаиррин суьретар къванце, ракъа тунал машгъул тир. Алибег Фатаховаз

туькIуьрнавай бюст Цмурдал, хуьруьн майдандал хкажнава.

Художникдин рикIе мурадара мадни гзаф авай. Амма залум ажалди адаз а мумкинвал ганач.

Чна рагъметлудан хизандиз, мукьва-къилийриз, чидай вирибуруз, дериндай яс чуьгуналди, бапсагълугъвал гузва.

Агъмад Адилевич Адиллован экуь къамат чи рикIелай садрани алатдач.

“ЭС” газетдин
редколлегия

Чи писателрин келимаяр

«Инсандин уьмуьр вацIуз тешигъ я».

Нажмудин ШИХНАБИЕВ

«Жуван уьмуьрдин писни хъсан терефар жува алумна клан я».

Жамиля ГЪАСАНОВА

«Сабурдихъни сергъят ава».
Забит РИЗВАНОВ

«Нефс лугъудай аждагъанди вири барбатIзава».

Нариман ИБРАГЪИМОВ

«Хъсанни пис айру ийиз вердиша,

Няс касдикай жува-жув хуьх гъамтиша».

Зульфийкар КЪАФЛАНОВ

«Намерддивай гъахъ клан жемир, тухуда вав гумаидини».

Бажиханум ИСАЕВА

КIватIайди - **К. ФЕРЗАЛИЕВ**

Скорая помощь ЦРБ Докъузпаринского района

тел. 8 928 059 84 90, 8 989 868 03 00

«ГОЛОС ЭРЕНЛАРА»

2001-йисан
ноябрдилай акъатзава

ТешикIайди:

Докъузпара райондин
администрация,
Дагъустан Республика

Учредитель:

Администрация Докъузпаринского
района, Республика Дагестан

Къилин редактор:

А. Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Жавабдар секретарь:

К. Н. ФЕРЗАЛИЕВ

Хуси корреспондентар:

Ш. О. ШАГЪБАЛАЕВ
В. С. АГЪАМУРАДОВ
З. Э. МЕДЖИДОВА

Корректор:

Ш. О. ШАГЪБАЛАЕВ

Верстка авурди:

К. Н. ФЕРЗАЛИЕВ

Газетдин индексар:

Зур йисан къимет - 241,86 м.
Йисан къимет - 483,72 м.

Чандиз вахкай вахт: 14:00

Чапзавай вахт - 17:00

Тираж 497

Редакциядинни макъалайрин авторрин фикирар сад тахъун мумкин я. Макъалайрин делширин дуьзвилини патахъай жаваб авторри чни гуда. Макъалайриз рецензия гузвач ва абур элкъвена вахкузвач. Мадни, чпин макъалайра дегизишер тунал, къилер дегизишунал рази тушир мухбирривай чна абур редакциядиз ракъур тавун тIалабзава.

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Дагестан

Регистрационный
номер ПИ №ТУ5 - 00256
от 14 июня 2013 г.

Редакциядин,
издательстводин ва
типографиядин адрес:

368750, Докъузпара
район, Усугъчай хуьр,
тел.8 (8269) 22-345
e-mail:
golos-erenlara@mail.ru
Чи сайт: www.erenlar.ru